

Rūgtums, izaicinājumi,

● LIGITA KUPČUS-APĒNA

Ar 1. martu Liepājas Universitāte (LiepU) kļuva par Rīgas Tehniskās universitātes (RTU) struktūrvienību – RTU Liepājas akadēmiju. Izmaiņas nav tikai nosaukumā vien, būtiskas pārmaiņas skārušas arī izglītības iestādes iekšieni. Jauna struktūrhēma, rotācija amatos. "Studiju procesa īstenošanā konceptuāli nekā nav mainījies. Strādājam pie nākamā semestra plānošanas, ir jābūt skaidrām studiju programmām," stāsta līdzšinējā LiepU rektore Dace Medne. "Mums ir vēl daudz darba, lai mēs varētu nokļūt tur, kur vēlamies, un būtu tik ekselenti, kā pozicionējamies."

Nav fakultāšu, nav institūtu

Pedagoģijas doktori D. Medne vairs nevar uzrunāt par rektori, viņa patlaban ir RTU Liepājas akadēmijas direktora pienākumu izpildītāja. Uz direktora vietu, atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem, sludinās konkursu. Kad tas notiks, vēl neesot zināms. Uz jautājumu, vai plāno kandidēt, D. Medne atsacīja, ka "tad jau redzēs".

Ja pretnostata nu jau bijušās LiepU un RTU Liepājas akadēmijas struktūrhēmu – jaunā šķiet vienkāršāka un vieglāk uztverama. Izglītības iestādi vada direktors, kam ir trīs vietnieki – zinātnes jautājumos, studiju jautājumos, attīstības un finanšu jautājumos. Linda Pavītola ir direktora vietniece zinātnes jautājumos, Jana Grava – studiju jautājumos, savukārt attīstības un finanšu direktori ir jauns amats, kuram tiks sludināta vakance.

Salīdzinot redzams, ka vairs nav fakultāšu, bet ir centri: Humanitāro un mākslas zinātņu, Pedagoģijas un sociālā darba, Vadības un sociālo zinātņu, Dabas un inženierzinātņu. Šiem

centriem jau konkursa kārtībā ir atrasti vadītāji – Ivita Pelne, Maija Ročāne, Inga Zeide un Dzintars Tomsons. Visi līdz šim strādājuši LiepU.

Darbību ir izbeiguši institūti: Vadībzinātņu, Kurzemes Humanitārais, Dabaszinātņu un inovatīvo tehnoloģiju, Izglītības zinātņu. Jautāta, vai tas nav zaudējums, D. Medne skaidro: "Tās pašas akadēmiskās brīvības, kas bija institūtos, visi pētnieki šobrīd saglabā. Viņi var veidot akadēmiskās grupas, var izvēlēties pētniecības priekšmetu un nodarboties ar pētniecību. Atbalsts ir faktiski tāds pats, kāds bija."

Struktūrhēma veidota maksimāli "plakana", saskaņā ar RTU struktūru, skaidro D. Medne. "Akadēmijās vismaz 50 procentiem no akadēmiskajos amatos ievēlētajām personām ir doktora zinātniskais grāds, tas nav saistīts ar struktūru."

Amatu piemeklē

Pārmaiņas nav bijušas pa prātam visiem, un ir darbinieki, tai skaitā mācītspēki, kas izvēlē-

Klasisks postsovjetisma izpauzum.

jušies darba attiecības pārtraukt. "Vēl joprojām nav viegli," situāciju raksturo D. Medne. "Tas ir atkarīgs no paša cilvēka. Vai viņš ir gatavs augt un mainīties, lai rītdien dzīvotu labāk, vai ne. Dzīve jau vispār sastāv no izmaiņām, un jo elastīgāki mēs tajā brīdī esam, jo vieglāk ir dzīvot. Būtiskākais, manuprāt, ir saskatīt iespējas, kuras mums ir."

D. Medne precīzē, ka uzteikumu nav bijis daudz, tā esot bijusi šo cilvēku pašu izvēle. "Manuprāt, skaits ir pieci. No viņiem viens vai

divi bija mācītspēki." D. Medne neslēpj, ka apvienošanās brīdī izveidojušās situācijas, ka daļai darbinieku amati sakrituši: "Es, piemēram, neesmu rektore. Jo vienā institūcijā nevar būt divi rektori. Un man bija izvēle, vai jauno amatu pieņemt vai aiziet. Tāpat nevar būt divi galvenie grāmatveži, jo tāds RTU jau ir. Līdz ar to daļai darbinieku nācās amata nosaukumu izvēlēties atbilstoši RTU amatu katalogam. Ja tam nepiekrita – cilvēks aizgāja. Bet tā bija viņu pašu izvēle. Jo uzstādījums no RTU puses bija pārņemt visus darbiniekus, kuri līdz 1. martam bija darba tiesiskajās attiecībās ar LiepU."

"Kurzemes Vārdam" zināms, ka bija darbinieki, kam apvienošanās dēļ jaunajā veidojumā vieta vairs neatradās. Darbu zaudēja, piemēram, atbildīgais par autoparku. "Autoparks būtībā ir likvidēts," skaidro D. Medne, "jo RTU ir zaļa savā domāšanā, tādēļ izmanto tikai elektroautomobiļus. Mums šobrīd ir palicis tikai viens transportlīdzeklis, jo tas ir elektroautomobilis, un tiek domāts, ko ar to darīt. To var izmantot, bet, piemēram, līdz Rīgai ar to aizbraukt nevar. Šobrīd kārtojam ārpakalpojumu."

Panāks humanitāro nozaru iznīcināšanu

Komunikācijas zinātņu profesore, pētniece Sandra Veinberga neatbalsta reorganizāciju. Viņasprāt, LiepU iekļaušana RTU ir klasisks postsovjetisma izpauzum, jo ar šo realizē humanitāras universitātes likvidēšanu. "Padomju Savienības laikā zinātne un augstskolu sistēma bija pakļautas kara industrijai. Tā tas bija toreiz, un tā tas ir arī tagad Krievijā. Tās zinātņu jomas, kas nebija vajadzīgas kara mašīnai, neskaitījās derīgas. Piemēram, filoloģija, filozofija, māksla un tamlīdzīgi nebija vajadzīgas krievu kara mašīnai un tika devalvētas. Šo tradīciju

EGONA ZĪVERTA FOTO

Dace Medne uzskata, ka gan pedagoģiskajā darbā, gan pētniecībā ir jādodomā nevis par šodienu, bet par rītdienu. "Mums jāspēj piedāvāt rītdienu, tikai tā aizrausim un piesaistīsim studentus."

turpina pašreizējās Liepājas Universitātes likvidēšanas modelis, kas panāks humanitāro nozaru iznīcināšanu. Galu galā, ko gan darīt man, filoloģei un komunikācijas zinātņu ekspertei un profesorei, tehniskajā universitātē? Neko. Jāraksta atlūgums un jāiet projām." S. Veinberga to arī īstenojusi – aizgājusi no zinātniskā darba, bet, atsaucoties dekānes aicinājumam, tomēr vēl šo semestri novadīs kursus studentiem. "Palieku tikai uz tām lekcijām, kuras jāpabeidz."

"Tautai ir nepieciešami humanitāro zinātņu speciālisti nevis tāpēc, ka tie iemāca gramatiku vai Junga teoriju, bet gan tāpēc, ka cilvēka dzīve sastāv no neatbildētiem jautājumiem, kurus var piedāvāt tikai humanitārie pētījumi un zinātne," emocionāli izsakās S. Veinberga. Viņasprāt, samazinot Latvijas universitāšu skaitu un pārtaisot tās par tehniskiem institūtiem,

neuzlabosies tautas izglītības līmenis. "Anulējot universitāti otrajā Latvijas galvaspilsētā Liepājā, Kurzemes reģionam tiek atņemta izglītības iespēja, kas bija piekārtota reģiona vajadzībām. Piemēram, vairs nebūs studentu "Kultūras vadības" programmā, kas bija pieprasīta un lieliska izglītība tieši Liepājā. Jā, tehnikai nevajag kultūras darbiniekus Liepājā, mūzikas festivālus un lietas, kas vajadzīgas plašai sabiedrībai."

Skaidrība – soli pa solim

"Mēs ejam uz priekšu," par procesiem, kas attiecas uz reorganizāciju, sacīja D. Medne. "Ja runā kopumā, tad tas notiek varbūt lēnāk, nekā gribētos, un lēnāk, nekā bija plānots. Bet skaidrība soli pa solim sāk veidoties. Un pēctecība procesos sakārtoties." Kas "nobuksējis", D. Medne stāsta, tas attiecas vairāk uz dokumentu apriti. >>

ES DOMĀJU TĀ: VAI GRIBAT STUDĒT?

Tija Parole – liepājniece:
– Jā, gribu, lai gan jau esmu studējusi. Pērn septembrī gāju stāties Liepājas

Universitātē, bet to neizdarīju, jo sadusmojos uz darbinieci, kura pieņēma dokumentus un, manuprāt, nerīkojās profesionāli. Doma par studijām maģistrantūrā joprojām neliel mieru! To darišu sevis dēļ. Algas lielumu diploms neietekmēs, bet prātam visu laiku jābūt attīstībā.

Anastasija Džorajeva – studente:
– Liepājā studēju kultūras vadību. Tas, ko biju cerējusi

pirms iestāšanās, piepildījās. Izvēlējos studiju kursu, kas man šķita visinteresantākais, un ir pat labāk, nekā iepriekš biju domājusi, gaidījusi. Tikai – ir daudz teorijas, bet par maz prakses reālajā dzīvē. Vidusskolā sapratu, ka studēšu, un arī vecāki uz to uzstāja, jo mūsdienās bez izglītības nekur nevar tikt.

Marta Jakušina – medīķe:
– Esmu studējusi, un tagad man neliela pauzīte. Apsveru

mācīties vēl. Esmu studējusi, apguvisi profesiju desmit gadus koledžā, tad bakalaura un maģistra grāds. Manu personību un profesionālās prasmes ir veidojušas visas studijas, kā arī satiktie studenti, pedagogi un dzīves pieredze kopumā. Lieliskas ir "Erasmus" programmas, kas dod plašāku redzējumu.

Olga Lisenko – bezdarbniece:
– Noteikti ir jāpārcējas un jākustina smadzenes.

Tas vienkārši ir forši. Mācīšanos, studēšanu gandrīz vai varu nosaukt par savu hobiju. Man ir bakalaura un maģistra grāds. Šobrīd nestrādāju un pieteicos grāmatvežu mācību kursā bezdarbniekiem, lai gan esmu strādājusi bankā.

Annija Augstkalne – studente:
– Jau studēju Liepājas akadēmijā, lai sevi pilnveidotu

un būtu iespēja dzīvē darīt to, kas man patīk un aizrauj. Mācīties ir vērts, lai arī studiju laikā ir tādi kursi, kas šķiet bezjēdzīgi. Taču, kopumā vērtējot, tie dod papildu zināšanas. Ar savām studijām esmu apmierināta.